

Prvi slovensko-romski muzikal

Jabolko ljubezni za Mojco

Po zamisli skladatelja Imerja Traje Brizanija je nastal prvi slovensko-romski muzikal Stekleno jabolko, premiera pa bo drevi v Cankarjevem domu

Ob svetovnem dnevu Romov je romski glasbenik Imer Traja Brizani v režiji Violete Tomič pripravil slovensko-romski muzikal, namenjen boljšemu kulturnemu sporazumevanju med Slovenci in Romi. Poleg slovenskih igralcev in igralk (Violeta Tomič, Jernej Kuntner, Nina Ivanič, Sebastian Starič, Ana Hribar, Mojca Rakipov Nursel, Jan Bučar) bo nastopilo veliko glasbenikov, pevcev in pevk z različnih koncev sveta, od izjemne hrvaške vokalistke Zdenke Kováčiček, srbske operne dive Nataše Tasić, šrilanske violinistke Lasanthi Manaranjanie Kalinge Done do avstralske pevke Jackie Marshall in Brizanijeve zasedbe Amala.

Od kod ideja o slovensko-romskem muzikalu Stekleno jabolko?

Tudi sam se imam za romsko-slovensko sintezo. Igralci v muzikalu so Slovenci, ideja je moja, torej romska, poje se v slovenščini in romščini. Celo zgodbo povezuje glasba, nastopajo pa slovenski igralci, ker romskih akademskih igralcev ni.

Še ni?

Trudim se ozaveščati čim več romske mladine. Na glasbenih delavnicah in ob vsaki priložnosti jim razlagam, da boljši jutri prinašata šola in izobrazba. Upam, da bomo nekega dne imeli tudi pravnike, zdravnike ... A včasih se dogaja, da Romi z izobrazbo prikrivajo svojo identiteto.

Zaradi premočne asimilacije ali strahu?

Pot Roma je mogoče težja kot Jezusove muke. Vsak otrok se v procesu šolanja srečuje z nekaterimi težavami le zato, ker je Rom. Stereotipi o Romih so tako ukoreninjeni v slovenskem kulturnem prostoru, da tudi sam s svojimi projekti, ki obsegajo jazz, delo z big bandom, simponičnim orkestrom, muzikale, ne dobim primernega priznanja. Priznanja pa so v ustvarjalnem procesu umetnika zelo pomembna.

Muzikal Stekleno jabolko je napisan v slovenščini.

Večinoma v slovenščini, vmes so kakšne romske besede. Predstava je namenjena predvsem slovenske-

IMER TRAJA BRIZANI – Avtor prvega slovensko-romskega muzikala.

mu občinstvu, seveda pa so vljudno vabljeni tudi Romi.

Kakšna je zgodba muzikala?

Ko sem se na samem začetku pogovarjal o tem projektu, so vsi dejali, da je to le različica Romea in Julije. Gre za ljubezen med Romom in Slovenko; integriran Rom iz Makedonije pride na fakulteto in tam spozna svoje dekle. Vse pa je povezano z rdečim jabolkom kot simbolom ljubezni ... Mama je namreč dala mlademu Romu jabolko v nahrbtnik in ta ga je pol dal dekletu, ker mu je pomagala, ko so mu pred fakulteto ukradli kolo. In tako se zač-

ne ljubezen ... za ta del zgodbe sem naredil posebno avtorsko skladbo.

Kako so se slovenski igralci odzvali na izzive romske glasbe?

Režiserka Violeta Tomič mi je dejala, da je bil odziv dober. Verjetno pa so v muzikalu pričakovali več tradicionalne romske glasbe, ki pa je sam nisem želel preveč vpletati. Namen Steklenega jabolka je predstavitev sodobne glasbe. Z baladami sem poučaril tragičnost zgodbe, kajti razlike med Kamlinom in Mojco so občutno večje kot med Romeom in Julijo.

ZDENKO MATOZ